

5. İZMİR İKTİSAT KONGRESİ 2013

Türkiye’de Finans Sektörünün Geliştirilmesi

Doç. Dr. C. Coşkun Küçüközmen

31 Ekim 2013

Assoc. Prof. Dr. C. Coşkun Küçüközmen
Izmir University of Economics, International Trade and Finance
P. 232 488 9868 / coskun.kucukozmen@ieu.edu.tr

5TH İZMİR ECONOMIC CONGRESS
31/10/2013

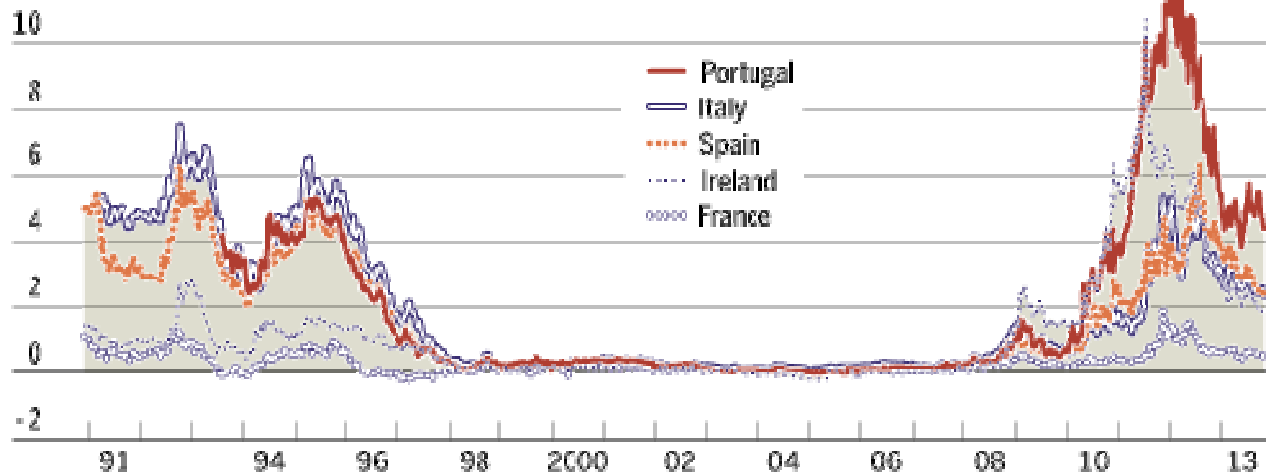
Aldatıcı sükûnet

A deceptive calm

2 / 28

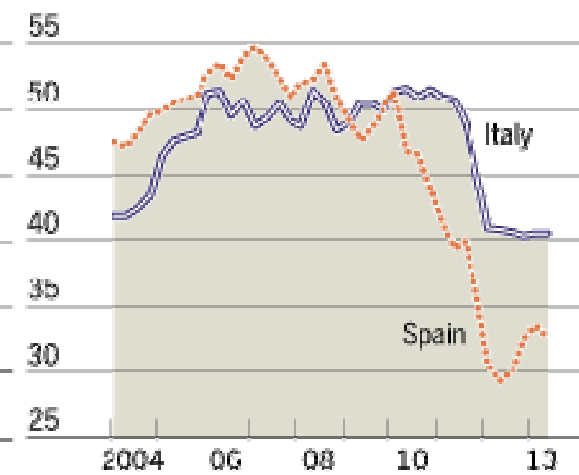
Eurozone government bonds

10-year spreads over German bunds (% points)

Non resident debt securities holdings

As % of total debt securities

Sources: Thomson Reuters Datastream; IMF, Barclays

"Debt investors are wary of the tranquility in eurozone bond markets, eyeing risks such as Overreliance on domestic buyers". Financial Times, 28 Oct '13

We have no details on OMTs....Outright Monetary Transactions ("OMT") is a program of the ECB under which the bank makes purchases ("outright transactions") in secondary, sovereign bond markets, under certain conditions, of bonds issued by Eurozone member-states.

Assoc. Prof. Dr. C. Coşkun Küçüközmen
Izmir University of Economics, International Trade and Finance
P. 232 488 9868 / coskun.kucukozmen@ieu.edu.tr

5TH İZMİR ECONOMIC CONGRESS
31/10/2013

1.Küresel Finansal Kriz

3 / 28

•Küresel finansal kriz, Türkiye üzerine etkileri ve bu kapsamda geleceğe dönük politikalar üzerine....

Her ne kadar 2008 krizinin etkileri bir Yunanistan, Portekiz, İspanya, İtalya, İrlanda ve İzlanda kadar olmasa da Türkiye geçmişteki deneyimleriyle küresel ve yerel finansal krizlere açık bir ülke olduğunu göstermiştir.

Bu açıklığı yaratan temel neden yapısal sorunların kısa vadeli çözümlerle geçirtilmesidir (cari açıklar, vergi vb) .

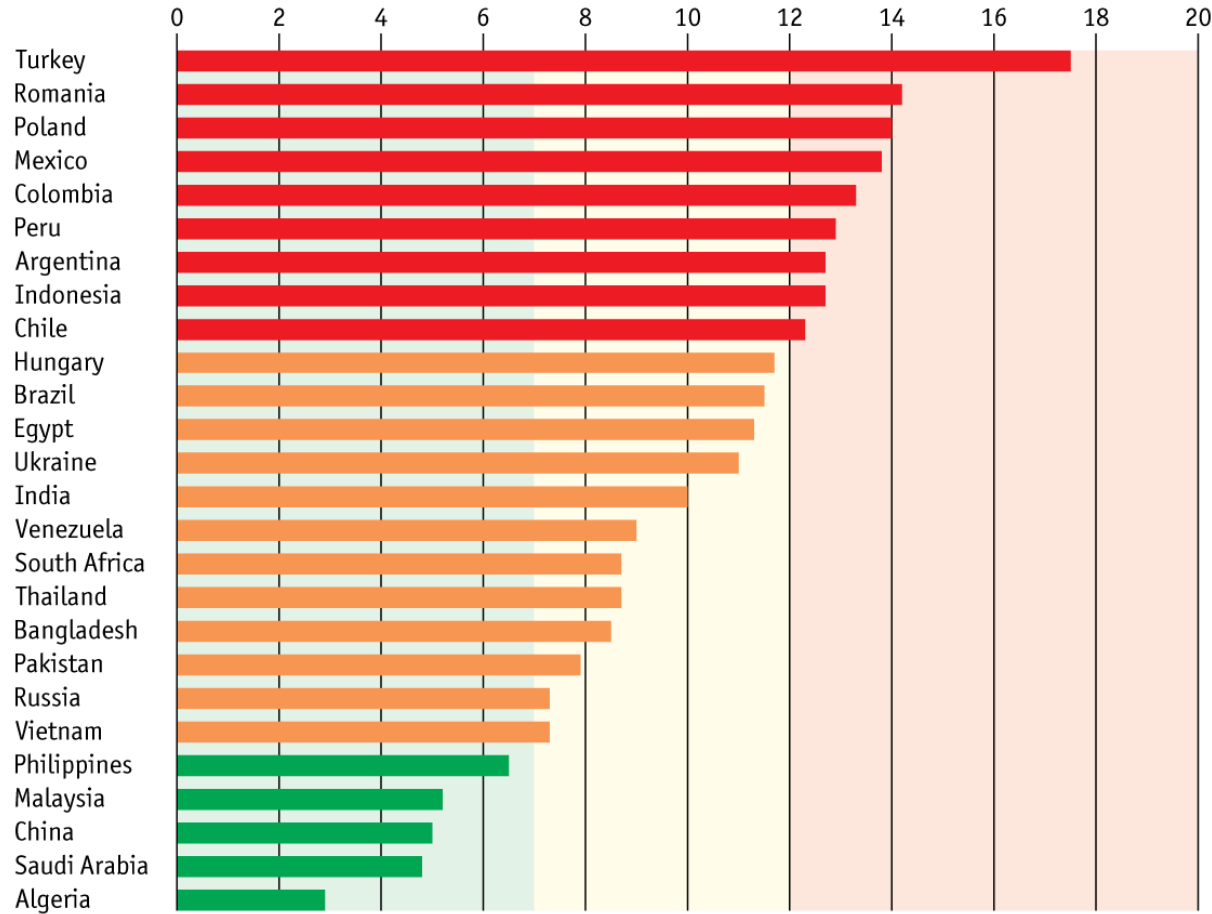
Bu fırsatı birileri asla kaçırmıyor???

1. Küresel Finansal Kriz

4 / 28

The capital-freeze index

Vulnerability to a sudden stop in capital inflows in emerging markets*, 2012 or latest, maximum risk=20

Soru: Bu yapı böyle mi bırakılacaktır yoksa radikal çözümler mi aranacaktır?

*** Excel hatası?**

Assoc. Prof. Dr. C. Coşkun Küçüközmen

Izmir University of Economics, International Trade and Finance
P. 232 488 9868 / coskun.kucukozmen@ieu.edu.tr

5TH İZMİR ECONOMIC CONGRESS

31/10/2013

2. Finansal Riskler

5 / 28

•Finansal araç ve kurumsal sektörler (hane halkı, firmalar, kamu, bankacılık kesimi vb.) bağlamında finansal risk unsurları üzerine tespitler...

1. 1990'larda Hazine ciddi boyutta kur riski taşıırken, bankalar da hem kur hem de faiz riski taşıyordu.
2. 2000 krizi sonrasında günümüze kadar olan dönemde Hazine'nin kur riski çok azaldı (FX cinsi kağıt ihracındaki azalma nedeniyle) ve FRN ihraçlarıyla faiz riski de azaldı.
3. Bankaların kur riski özellikle BDDK düzenlemeleri nedeniyle büyük ölçüde kontrol altına alındı.
4. Bankaların faiz riski halen devam etmekle birlikte faizin volatilitesi azaldığı için toplam risk nispeten daha az....

2. Finansal Riskler

6 / 28

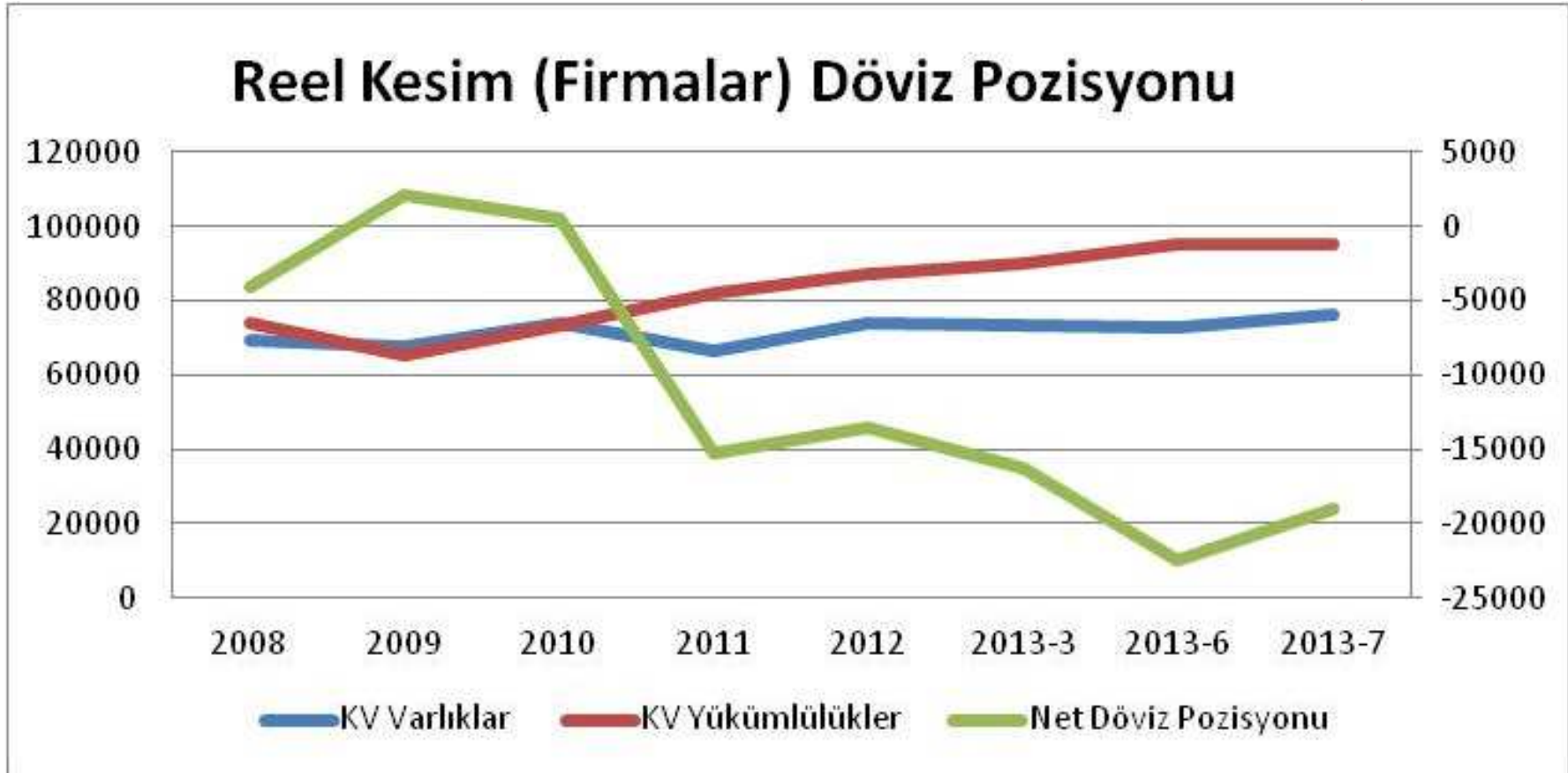
•...DEVAM

5. Bankaların temel riski –hatta artan riski- **kredi riski**.
6. Hane halkının yabancı para cinsinden kredi alması üzerine sınırlamaların getirilmesiyle toplamda kur riski azaldı.... Ancak tüketici kredileri çok fazla arttığı için hane halkı borçluluk oranı adeta uçtu.... Faiz riski çok arttı.
7. Daha da önemlisi asıl kur ve faiz riski artışı firmalar kesiminde gözlendi... Reel kesim kur riski diyor ki.....

Finans dışı Şirketlerin Net Döviz Pozisyonu

7 / 28

Kırmızı bayrak: Firmaların kur riski büyük ölçüde artmıştır.

Kaynak: TCMB

Assoc. Prof. Dr. C. Coşkun Küçüközmen
Izmir University of Economics, International Trade and Finance
P. 232 488 9868 / coskun.kucukozmen@ieu.edu.tr

5TH İZMİR ECONOMIC CONGRESS
31/10/2013

2. Finansal Riskler

8 / 28

DEĞERLENDİRME:

1. Finansal risk unsurlarının başında **asimetrik bilgi** gelmektedir.
2. Hane halkı ve firmaların çoğu riskler konusunda kamu ve bankalara göre daha fazla **eksik bilgiye ve bundan doğan risklere maruzdur.**
3. Öte yandan bankaların yanı sıra **kamu kesimi de** finansal araçlar konusunda uluslararası sermayeye göre eksik bilgi ve bunun risklerine tabidir.
4. Genel olarak bakıldığında ülkenin tüm kurumları da bir şekilde eksik bilgi riskine tabidir.
5. Bu sorun sadece ülkemize özgü değildir. Birçok ülkede ve kurumlarda farklı şekilde yaşanmaktadır.
6. Önemli olan **Asimetrik Bilgi** kavramının öneminin yeterince anlaşılmasıdır. **Unutmayalım! Asimetrik Bilgi çağında yaşıyoruz!**

3.Sistemik Riskler

9 / 28

Sistemik finansal riski yönetmek için izlenmesi gereken politikalar

1. Basel' düzenlemelerine giren en yeni kavram **SIFIs**, yani **sistemik olarak önemli finansal kuruluşlar**. Birçok ülkenin denetim otoritesinin de bu konuda çalışmalar yaptığı biliniyor.
2. TCMB sistemik risk özel sayısı yayınladı, (CB Review, V.13 Special Issue, March 2013).
3. Temel hedef **kredi büyümesinin yönetiminde pro aktif rol** almak. TCMB'nin **kredi büyümesi ile cari açık ilişkisini** gösteren birçok araştırması var. Sanırım bu noktada detaylı bir TCMB/BDDK işbirliği gerekiyor.
4. Sistemik riskin yönetilmesinde Basel Komitesi tarafından önerilen ve Basel-3'te yer alan "çekirdek sermaye/countercyclical sermaye" hususu, mevduat dışı fonlama (non-core liabilities) için farklılaştırılmış munzam karşılıklar gibi önlemler sayılabilir.
5. BDDK son yaptığı düzenleme ile tüketici kredilerine ilişkin karşılık yükümlülüklerini artırırken, ihracat ve KOBİ kredileri için azalttı.

3.Sistemik Riskler

10 / 28

Sistemik risk yönetiminde AB halen kurumsallaşma sıkıntıları çekiyor. Bankacılık Birliği kurulması işi bir türlü istenilen şekilde olmadı. ECB tekrar stres testlerine başlayacak.

DEĞERLENDİRME: Sistemik riskler ve yönetimi konusunda makro-ihtiyati (macro prudential) ve uzun vadeli yapısal çözümlere gidilmesi önerilir. Kısa vadeli çözümler-kuramsal olarak-yapısal sorunları çözemez, tam tersine sistemikleştirir.

Sistemik Riskler için ilgi çekecek bir site: V-LAB

The Volatility Laboratory (V-Lab) provides real time measurement, modeling and forecasting of financial volatility, correlations and risk for a wide spectrum of assets.

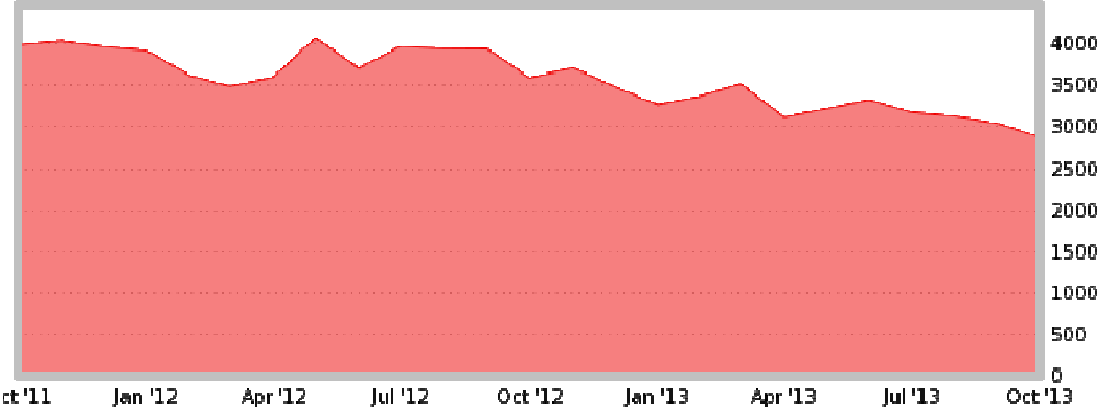
<http://vlab.stern.nyu.edu/>

3.Sistemik Risk-V-Lab

11 / 28

US Top 10 SRISK	SRISK%	LRMES	LVG
JP Morgan Chase	20.2	59.10	12.38
Bank Of America	15.5	49.98	13.43
Citigroup	14.6	57.47	12.18
MetLife	8.1	63.29	15.15
Morgan Stanley	7.8	65.25	13.90
Prudential Financial	7.6	60.19	18.69
Goldman Sachs	6.6	50.76	12.36
Hartford Financial Services	3.1	60.11	19.06
Capital One Financial	2.8	86.17	7.06
Lincoln National Corp	2.5	64.47	18.78

World Financials - Total SRISK (US\$ billion)

Assoc. Prof. Dr. C. Coşkun Küçüközmen
Izmir University of Economics, International Trade and Finance
P. 232 488 9868 / coskun.kucukozmen@ieu.edu.tr

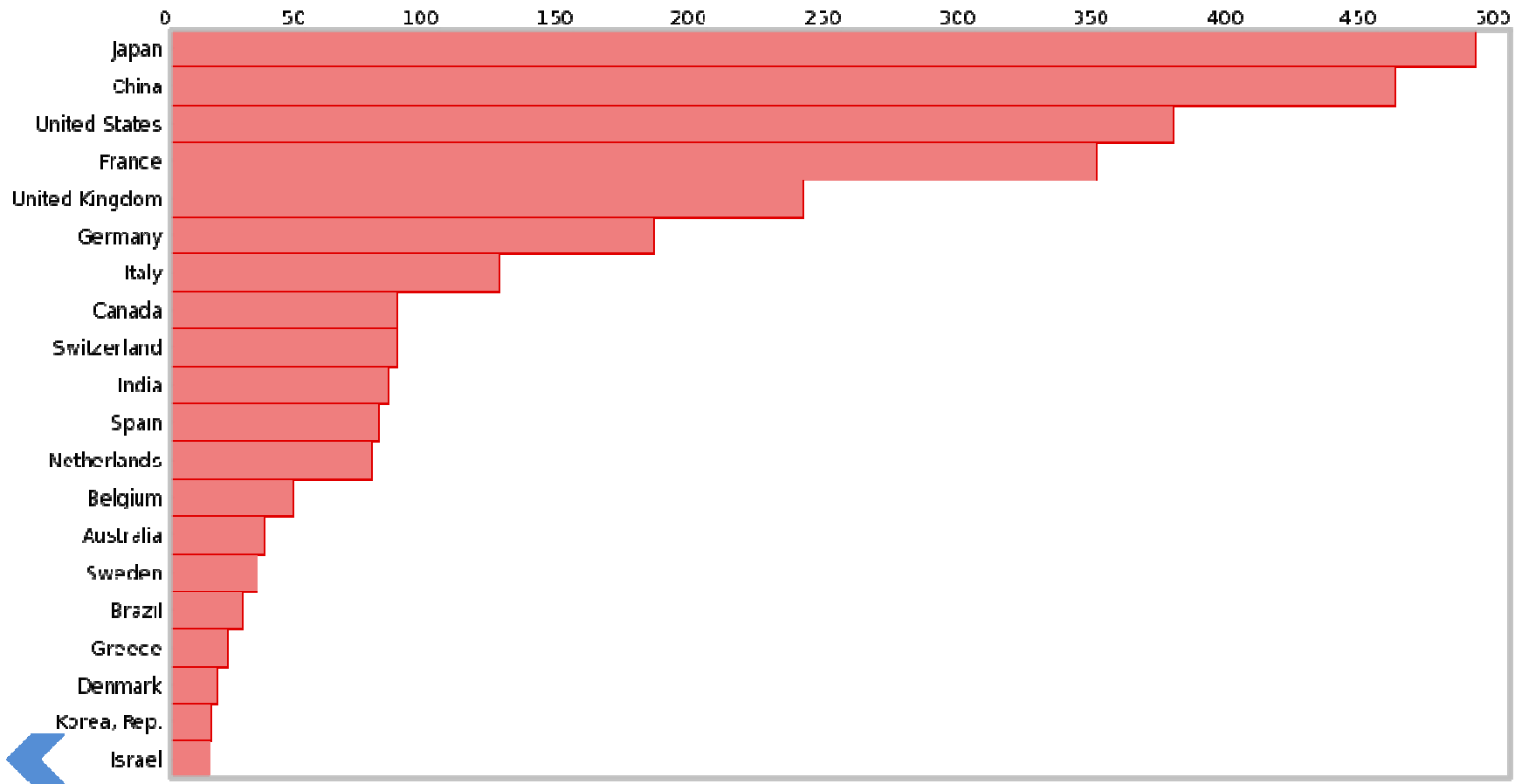
5TH İZMİR ECONOMIC CONGRESS
31/10/2013

3.Sistemik Risk-V-Lab

12 / 28

Global Systemic Risk by Country

SRIS < (USD billion)

Assoc. Prof. Dr. C. Coşkun Küçüközmen

Izmir University of Economics, International Trade and Finance
P. 232 488 9868 / coskun.kucukozmen@ieu.edu.tr

5.İZMİR İKTİSAT KONGRESİ

5TH İZMİR ECONOMIC CONGRESS

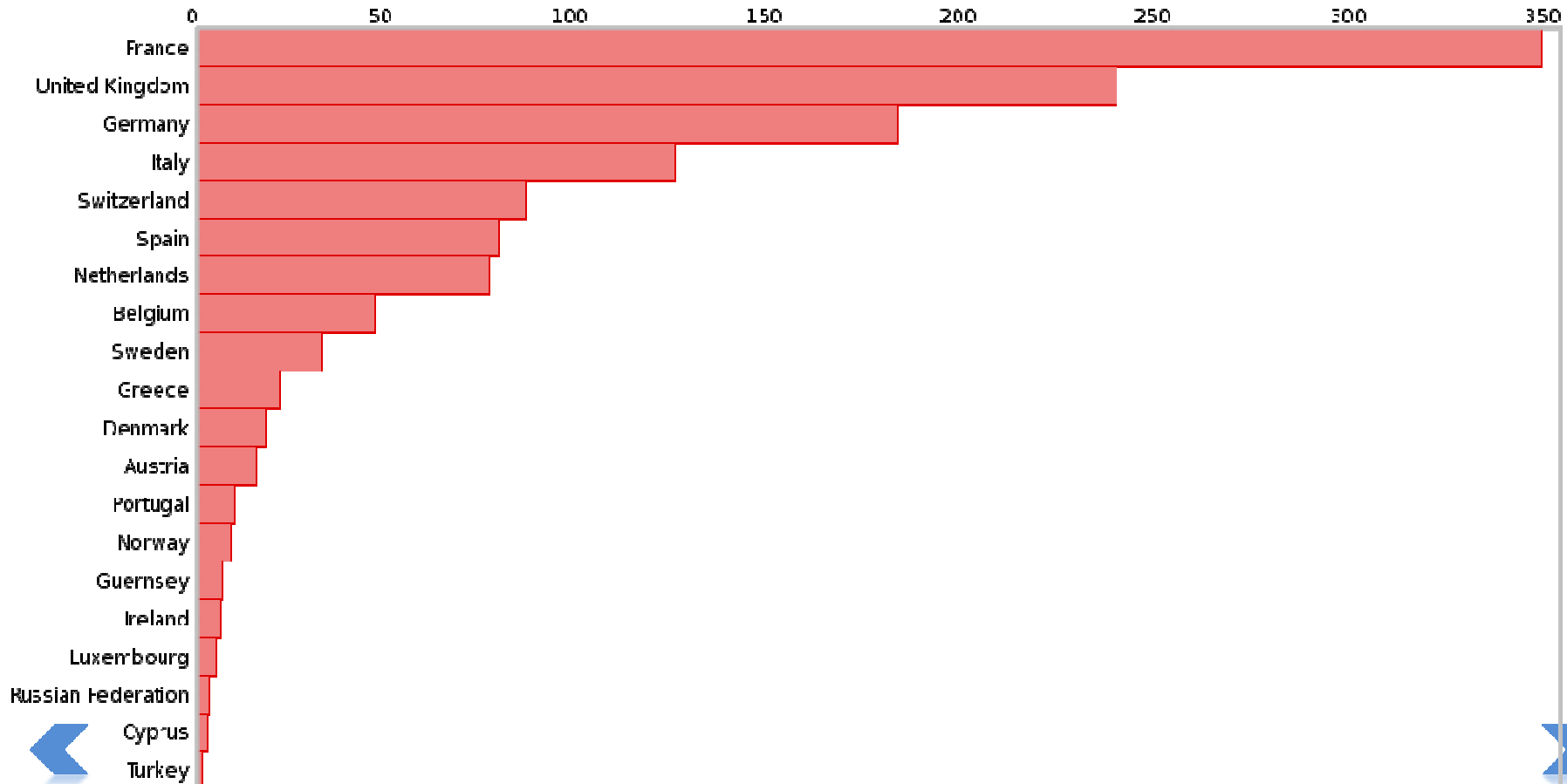
31/10/2013

3.Sistemik Risk-V-Lab

13 / 28

Global Systemic Risk -Europe

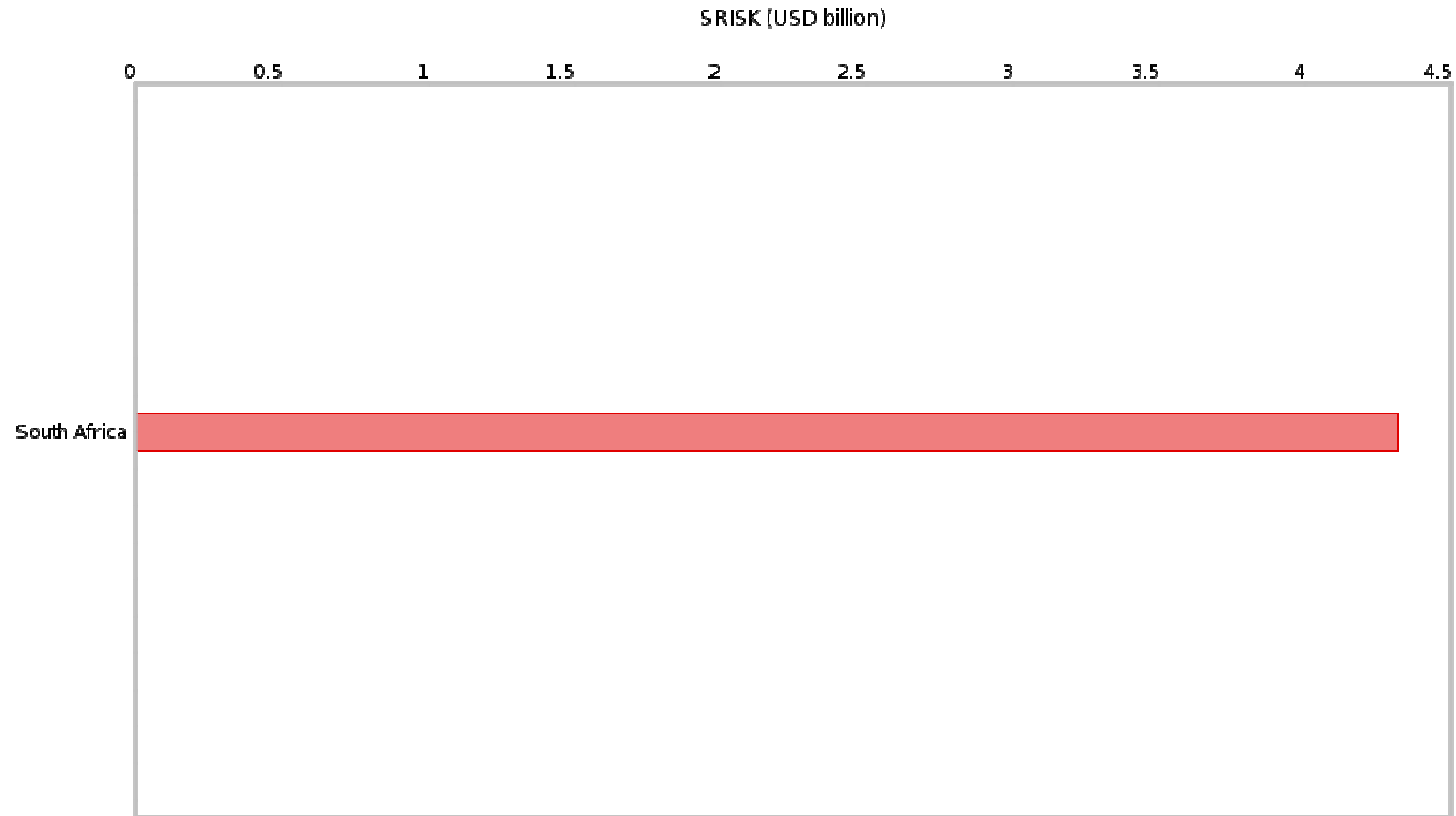
SRISK (JSD billion)

3.Sistemik Risk-V-Lab

14 / 28

Global Systemic Risk -Africa

4. Finansal Sistemin Geliştirilmesi İçin İzlenmesi Gereken Politikalar

15 / 28

EN SON SÖYLEYECEĞİMİZİ EN BAŞTA SÖYLEYELİM:

Bu konudaki temel kavram "(h)armoni"dir. Bir ülkenin hukuk başta olmak üzere piyasa düzeni uluslararası piyasalarla uyum içinde çalışmadığı sürece finansal sistemin gelişmesi mümkün değildir.

Hukuk geneldir. Yani, JP Morgan bir ülkede kendini ne kadar güvende hissediyorsa vatandaş Mehmet Efendi de kendini "en az" o kadar güvende hissedebilmelidir. Bu genelliğin olmaması JP Morgan'ı görece olarak daha güvenli bir yere koymaz.

Tam tersine, **elindeki hakkın bir imtiyaz olduğunu bilen JP Morgan** bunun aynı mekanizma ile geri alınabileceğini de herkesten iyi bilir. Bu nedenle Vatandaş Mehmet Efendinin yasal güvenceleri aslında JP Morgan için de bazdır, esastır, temeldir.

4. Finansal Sistemin Geliştirilmesi İçin İzlenmesi Gereken Politikalar

16 / 28

- Hükümet sermaye piyasalarına çok ciddi destek vermiştir. Yeni TTK, Borçlar Kanunu ve Sermaye Piyasası Kanunları milât niteliğindedir.
- **Borsa İstanbul-NASDAQ işbirliği çok önemli ve desteklenmesi gerekiyor**
- **İslami Finans Merkezi** girişimi çok önemli , treni kaçırmamalıyız, Almanya, İngiltere bu konuda çok hızlı, yenileri katılabilir...
- Bireysel emeklilik sistemi (**BES**) kritik önemde...
- Türkiye'nin hedeflenen yüksek büyümeyi yakalayabilmesinin tek yolu **iç tasarrufu artırmak**. Bu konuda Dünya Bankası Raporu var: Sustaining High Growth: The Role of Domestic Savings in Turkey Gördüğümüz kadarıyla Hükümet bu raporda yer alan önerileri tek tek gerçekleştiriyor...

5.İstanbul Finans Merkezi

17 / 28

SON SÖZLERİ YİNE EN BAŞTA SÖYLEYELİM:

1. Hukuk, güven, istikrar
2. Girişim sonuna kadar desteklenmeli
3. Bilinen ve bilinmeyen rakiplerimiz var, iyi takip etmeli
4. Paranın akışı ve akış yönü önemli bu konuda iki temel makale

The Strange Geographies of 'Emerging Markets' Sidaway and Pryke, Transactions of the Institute of British Geographers, New Series, Vol. 25, No. 2 (2000).

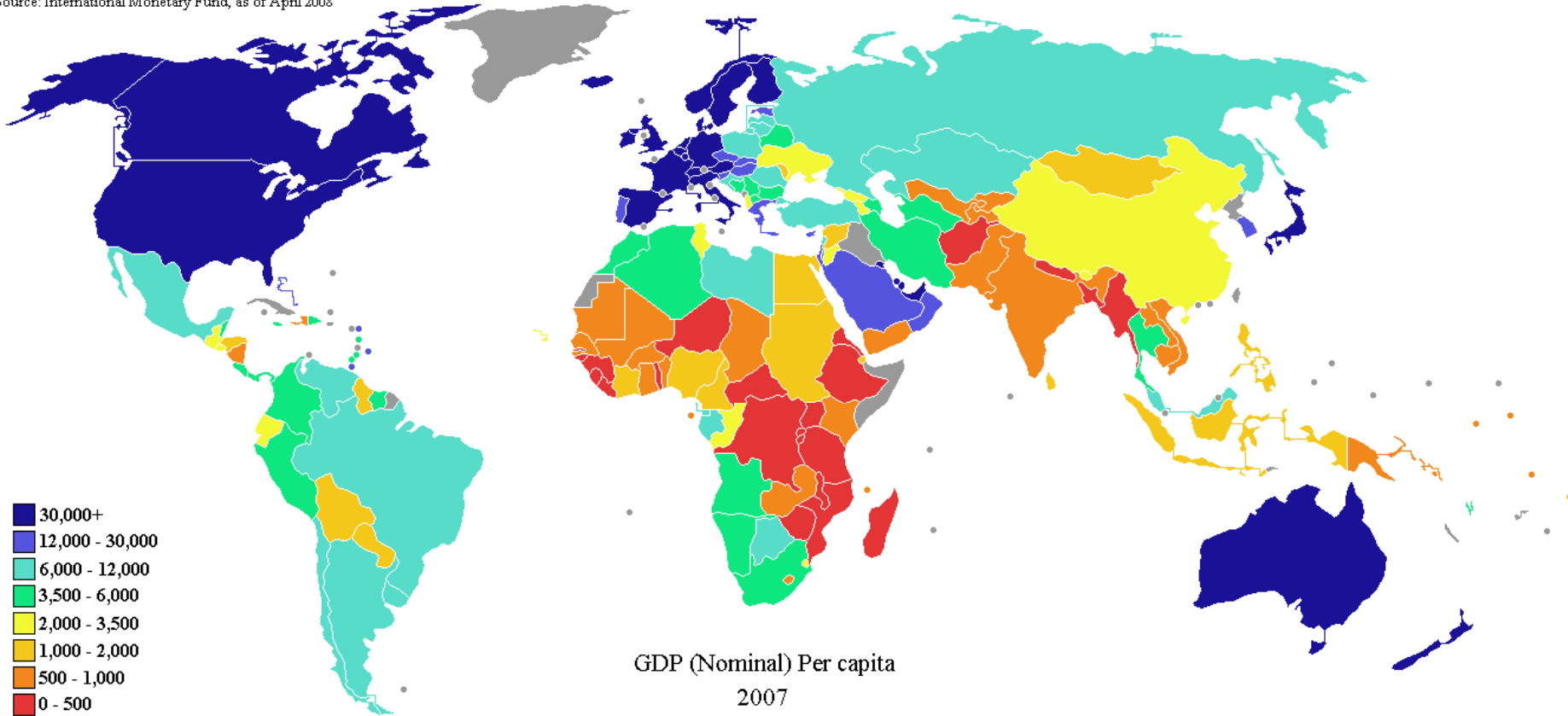
We all know the warnings in the adverts: 'The value of your investments can go down as well as up; past performance is not a guide to future performance', and so on. Investors pay about as much attention to them as smokers do to the warnings on cigarette packets, and for the same reason. The entire propaganda of the vast investment industry sells the opposite message.

MONEY FLOWS LIKE MERCURY: THE GEOGRAPHY OF GLOBAL FINANCE, Geografiska Annaler: Series B, Human Geography, [Volume 87, Issue 2](#), pages 99–112, June 2005

5.İstanbul Finans Merkezi

18 / 28

Source: International Monetary Fund, as of April 2008

Kişi başına düşen gelir/zenginlik haritası

Assoc. Prof. Dr. C. Coşkun Küçüközmen
Izmir University of Economics, International Trade and Finance
P. 232 488 9868 / coskun.kucukozmen@ieu.edu.tr

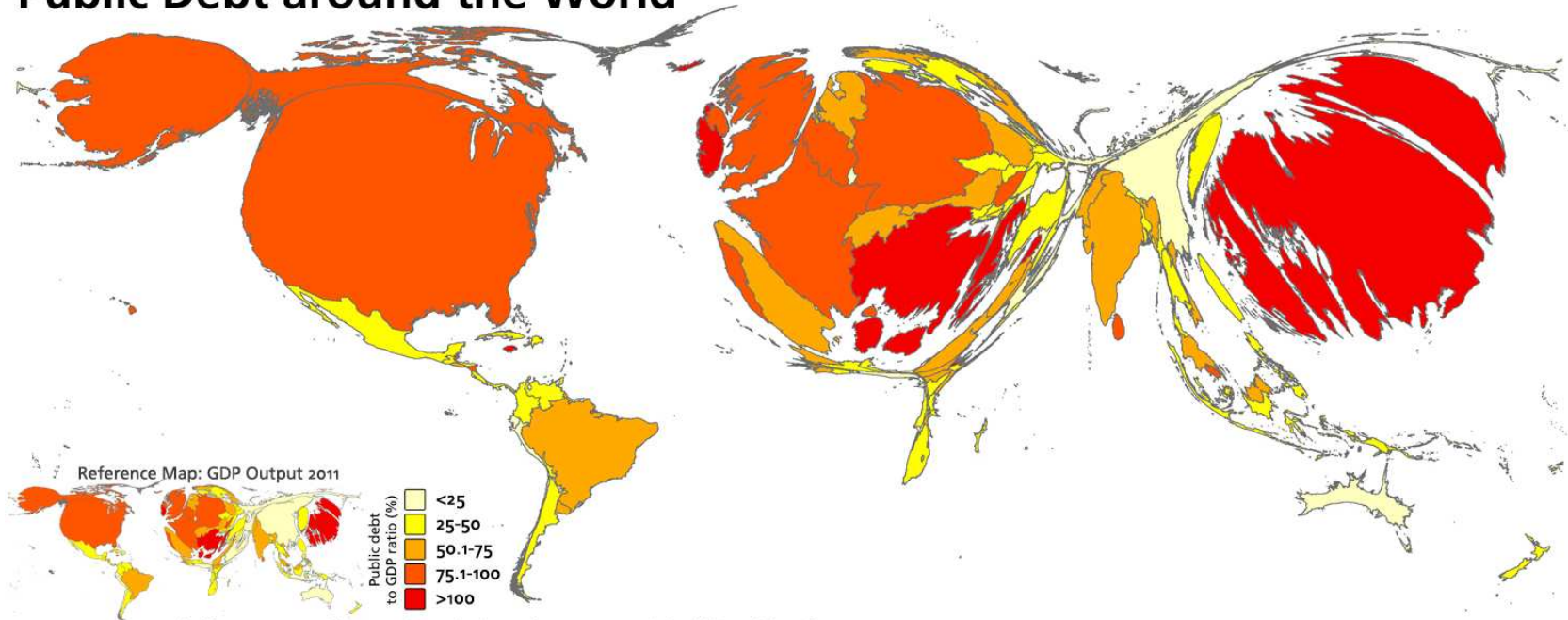

5TH İZMİR ECONOMIC CONGRESS
31/10/2013

5.İstanbul Finans Merkezi

19 / 28

\$54 Trillion
Public Debt around the World

Data Sources: Compiled from IMF, World Economic Outlook Database 04/2011, with additional data from IMF & EUROSTAT
Map created by Benjamin D. Hennig, Sasi Research Group, University of Sheffield

www.viewsoftheworld.net

<http://www.viewsoftheworld.net/>

Assoc. Prof. Dr. C. Coşkun Küçüközmen
Izmir University of Economics, International Trade and Finance
P. 232 488 9868 / coskun.kucukozmen@ieu.edu.tr

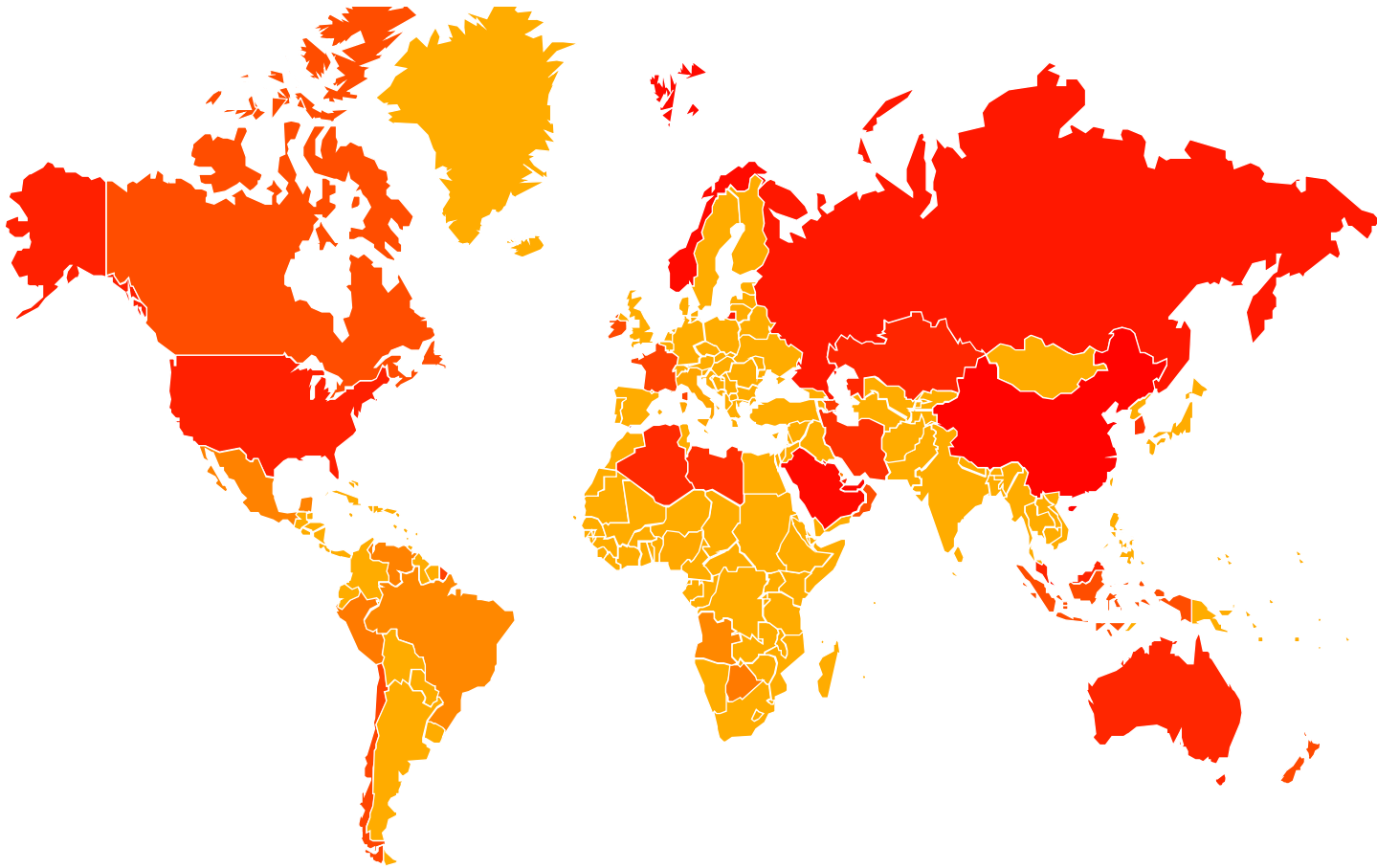
5.İZMİR İKTİSAT KONGRESİ

5TH İZMİR ECONOMIC CONGRESS
31/10/2013

5.İstanbul Finans Merkezi

20 / 28

Sovereign Wealth Funds & Turkey Coğrafya...
Civarımızda US\$5,6 trilyon dolarlık servet var....

Assoc. Prof. Dr. C. Coşkun Küçüközmen
Izmir University of Economics, International Trade and Finance
P. 232 488 9868 / coskun.kucukozmen@ieu.edu.tr

5TH İZMİR ECONOMIC CONGRESS
31/10/2013

5.İstanbul Finans Merkezi

21 / 28

Table 1 | GFCI 12 ranks and ratings

Centre	GFCI 12		GFCI 11		CHANGES		
	Rank	Rating	Rank	Rating	Rank	Rating	
London	1	785	1	781	–	▲ 4	
New York	2	765	2	772	–	▼ 7	
Hong Kong	3	733	3	754	–	▼ 21	
Singapore	4	725	4	729	–	▼ 4	
Zurich	5	691	6	689	▲ 1	▲ 2	
Seoul	6	685	9	686	▲ 3	▼ 1	
Tokyo	7	684	5	693	▼ 2	▼ 9	
Chicago	8	683	7	688	▼ 1	▼ 5	
Geneva	9	682	14	679	▲ 5	▲ 3	
Toronto	10	681	10	685	–	▼ 4	
Copenhagen	34	635	36	634	▲ 2	▲ 1	
Qatar	35	634	38	630	▲ 3	▲ 4	
Vienna	36	633	34	636	▼ 2	▼ 3	
Prague		53	604	56	602	▲ 3	▲ 2
Johannesburg		54	603	55	603	▲ 1	–
Mexico City		55	602	51	610	▼ 4	▼ 8
Istanbul		56	601	61	590	▲ 5	▲ 11
Bangkok		57	600	59	594	▲ 2	▲ 6
Gibraltar		58	599	63	587	▲ 5	▲ 12

Kaynak:

Qatar Financial Services Authority

Bir çalışma da biz yapalım,
nasıl olsa endeks oluşturma,
parametrelere ağırlık verme
gibi konularda meydan boş 😊

Assoc. Prof. Dr. C. Coşkun Küçüközmen

Izmir University of Economics, International Trade and Finance
P. 232 488 9868 / coskun.kucukozmen@ieu.edu.tr

5.İZMİR İKTİSAT KONGRESİ

5TH İZMİR ECONOMIC CONGRESS

31/10/2013

5.İstanbul Finans Merkezi

22 / 28

Table 3 | The ten centres likely to become more significant

Centres likely to become more significant	Number of mentions
Singapore	42
Shanghai	35
Hong Kong	33
Toronto	20
Sao Paulo	15
Luxembourg	14
Beijing	11
Moscow	11
Mumbai	11
London	7

5.İstanbul Finans Merkezi

23 / 28

AVANTAJLARIMIZ

Coğrafya

İç üretim (Dubai?)

Devlet geleneği

Köklü tarih

Doğal kaynaklar (yer altı / yer üstü)

İYİLEŞTİRİLMESİ /YAPILMASI GERKENLER

Hukuksal altyapı, İhtisas mahkemeleri / Tahkim

Eğitim altyapısı (yabancılara hitap edebilecek nitelikte)

Fiberoptik sistemler & HFT (?)

Bu çerçevede “Borsa İstanbul-NASDAQ” işbirliği ÇOK önemli

Enerji ve Emtia borsaları (organize olmayan piyasalarda FİYAT

RİSKİ çok yüksek)

6. Finansal Sektör-Reel Sektör İlişkisi ve Güçlendirilmesi

24 / 28

KKB'nin risk raporunun ticari alanda da kullanılmaya başlaması önemli bir gelişmedir. Şeffaflığa katkıda bulunur, asimetrik bilgiyi azaltır

Finansal sektörde derinlik sağlanması şarttır. Yani, reel sektör kredi peşinde değil finans sektörü kredi kullandıracak müşteri peşinde koşmaya başlamalıdır.

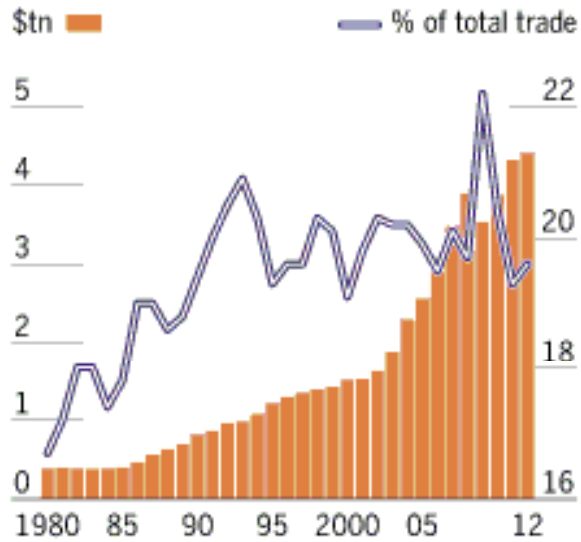
Sığ bir finans sektörü reel sektörü besleyemez tam tersine yüksek maliyetli kredilerle bu sektörün gelişimini bloke eder.

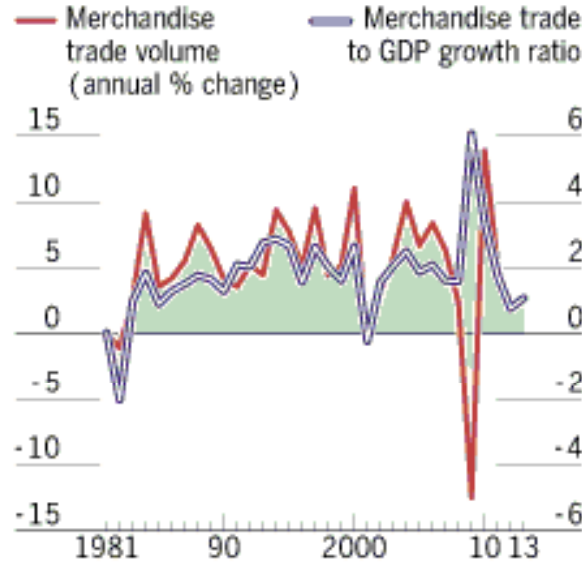
Son sözler.....

25 / 28

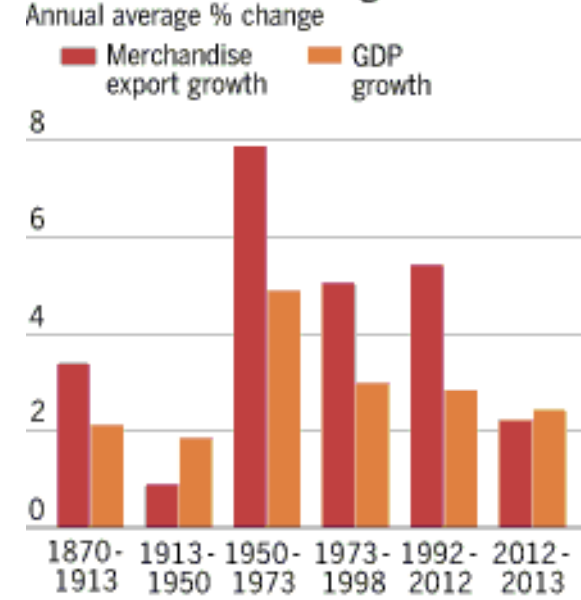
Global trade in services

Global trade growth

Global trade and GDP growth

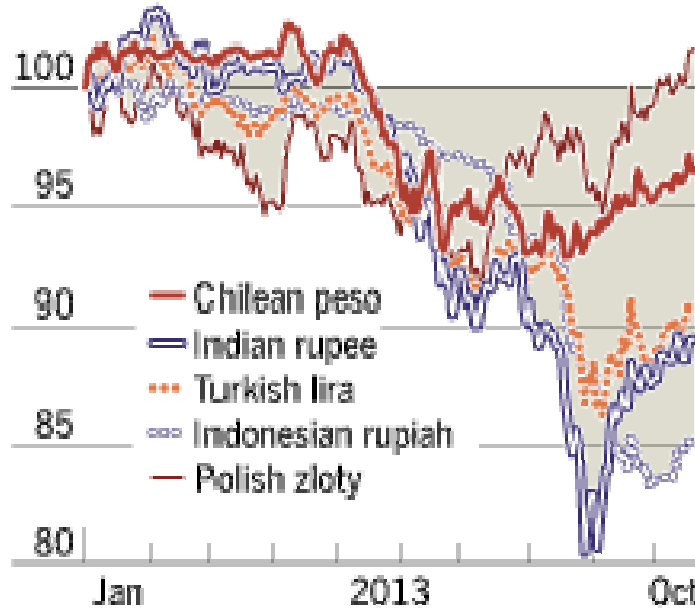
Nereye/neye bakmamız gerektiğini biliyor muyuz?

Son sözler.....

26 / 28

Emerging market currencies

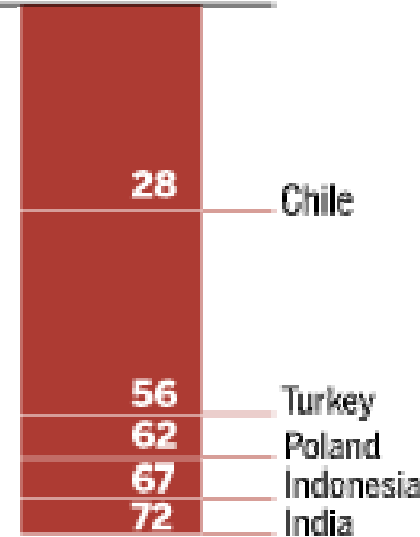
\$ per currency (rebased)

Sources: Thomson Reuters Datastream; World Economic Forum

Global ranking of perceived quality of institutions

Executive survey, 2013 (first 72 out of 148 countries, 1=best, 72=worst)

İlginç korelasyon: Kurumların itibarı ve paranın itibarı!

Assoc. Prof. Dr. C. Coşkun Küçüközmen
Izmir University of Economics, International Trade and Finance
P. 232 488 9868 / coskun.kucukozmen@ieu.edu.tr

5TH İZMİR ECONOMIC CONGRESS
31/10/2013

Son sözler.....

27 / 28

- ❑ Nereye bakmamız gerektiğini çok iyi bilmeliyiz
- ❑ Yabancı basına DİKKAT! Yanımıza almalı, anlatmalıyız, savaşa gerek YOK!
- ❑ İç kaynaklarımızı özellikle insan kaynağımızı öyle değerlendirmeli ve yönlendirmeliyiz ki tam anlamıyla kazan-kazan politikası ortaya çıksın...
- ❑ Teşekkürleri asla unutmamalıyız
 - ❑ Dr. Ali Tarhan (TCMB)*
 - ❑ Ayhan Yüksel (Quant, PhD Candidate)
 - ❑ Emir Çetinkaya (ex-VOB Director)
 - ❑ Prof. Dr. Ahmet Kesik (Süpermen)
 - ❑ Prof. Dr. N. Oğuzhan Altay (Ege Üniv)
 - ❑ Prof. Dr. İ. Attila Acar (Katip Çelebi Üniv)
 - ❑ Tezer Yelkenci (asistanım)
 - ❑ İzmir Ekonomi Üniversitesi Ailesi

(*) "Financial Crises and Center-Periphery Capital Flows",
JOURNAL OF ECONOMIC ISSUES, Vol. XLVII No.2, June 2013.

Assoc. Prof. Dr. C. Coşkun Küçüközmen
Izmir University of Economics, International Trade and Finance
P. 232 488 9868 / coskun.kucukozmen@ieu.edu.tr

5TH İZMİR ECONOMIC CONGRESS
31/10/2013

Thank You

For Listening

28 / 28

İletişim

İzmir Ekonomi Üniversitesi,
İşletme Fakültesi
Sakarya Caddesi No:156, 35330
Balçova – İZMİR

Telefon
0(232) 488 98 68

E-posta
coskun.kucukozmen@ieu.edu.tr

Sosyal Medya

Twitter: @ckucukozmen
Facebook: /coskun.kucukozmen

Web-site

www.coskunkucukozmen.com

Assoc. Prof. Dr. C. Coşkun Küçüközmen
Izmir University of Economics, International Trade and Finance
P. 232 488 9868 / coskun.kucukozmen@ieu.edu.tr

5TH İZMİR ECONOMIC CONGRESS
31/10/2013